

Pensionsskyddscentralens forskningsresultat

- 1 om effekterna av att pensionsåldern höjs
- 2 om partiell förtida ålderspension
- 3 om utvecklingen av arbetslivslängden och sysselsättningen på 2000-talet

Pensionsreformen 2017 – vad förändrades?

Pensionsåldern höjdes

- Först med tre månader per år
- Fr.o.m. 2030 ändras pensionsåldern utgående från den förväntade livslängden

Incitamenten ändrades

- Uppskovsförhöjningen kom i stället för bonustillväxten
- Pensionstillväxten förenhetligades
- Pension tjänas in på hela lönen

Två nya pensionsformer

- Partiell förtida ålderspension ersatte deltidspensionen
- Arbetslivspension infördes för dem som har en tung och lång yrkesbana bakom sig

»» Tidigare pensionsreformer – Pensionsskyddscentralen (etk.fi)

Sammanfattning av forskningsresultaten

Höjd pensionsålder har ökat sysselsättningen och senarelagt pensioneringarna klart

- Sysselsättningen har 1,7-faldigats mellan den gamla och den nya pensionsåldern i och med att pensionsåldern höjts med tre månader.
- Andelen arbetslösa, sjukpensionärer och personer utanför arbetskraften har ökat nästan lika mycket som sysselsättningen mellan den gamla och den nya pensionsåldern.
- Bland lågutbildade och inom privata sektorn har både sysselsättning och arbetslöshet, arbetsförmåga och ställning utanför arbetskraften ökat mer än bland högutbildade och inom offentliga sektorn.
- För dem som har fortsatt att arbeta fram till pensionen har pensionsåldern höjts markant och yrkesbanorna har förlängts med flera månader i slutet av arbetslivet. Bland lågutbildade och inom privata sektorn har ökningen varit snabbare.
- Höjningen av pensionsåldern återspeglas också i pensionsåldern: en höjning av den lägsta pensionsåldern med ett år har höjt den planerade pensionsåldern för löntagare som är 50 år eller äldre med ett år.

Partiell förtida ålderspension har ökat stadigt i popularitet

- Partiell förtida ålderspension tas vanligtvis ut nära den nedre åldersgränsen. Varje år tar cirka 7 % av de berättigade ut partiell ålderspension före den egentliga pensionsåldern. Mer än en av fem i åldersklassen tar ut partiell förtida ålderspension före pensionsåldern.
Partiell förtida ålderspension har stadigt ökat i popularitet, så dessa andelar är stigande.
- Män, egenföretagare, arbetslösa, de som arbetar inom den privata sektorn och de med längre karriärer, liksom personer vilkas förälder av samma kön haft en kortare livslängd är mer benägna att ta ut partiell förtida ålderspension.
- Största delen av dem som tar ut partiell förtida ålderspension är förvärvsarbetande. Arbetsmarknadsställningen förblir vanligtvis densamma efter det att man börjat ta ut partiell förtida ålderspension. Lönenivån för dem som förvärvsarbetar sjunker vanligtvis inte.
- Heltidsarbetande som börjar ta ut partiell förtida ålderspension vid 61 års ålder är mer benägna att gå i pension omedelbart vid den lägre pensionsåldern och mindre benägna att fortsätta arbeta fram till den målsatta pensionsåldern jämfört med dem som inte tog ut partiell pension.
- Efter den lägsta pensionsåldern börjar årligen ca 2 % av de berättigade ta ut partiell ålderspension.

Arbetslivslängden har ökat och de socioekonomiska skillnaderna krympt på 2000-talet

- Allt fler går i ålderspension direkt från arbetet. År 2017 gick nästan 60 % i ålderspension från arbete, när andelen år 2006 var knappt 40 %.
- Nya ålderspensionärers yrkesbanor har förlängts med 4,4 år (median) mellan åren 2006 och 2017 (33,7 → 38,1).
- De socioekonomiska skillnaderna i sysselsättning, arbetslivslängd och avgångsålder har minskat. Arbetslivslängden har ökat i synnerhet bland lågutbildade och personer i arbetaryrken.
- Antalet friska arbetsår har ökat markant för personer i åldern 50-65 år.
- Arbetsgivarna är mer positiva till äldre arbetstagare och deras uppfattning om lämplig lägsta pensionsålder har stigit i linje med den lagstadgade pensionsåldern. I Finland är arbetsgivarnas syn på lämplig pensionsålder högre än det europeiska genomsnittet.

1

Forskning i effekterna av att pensionsåldern höjs

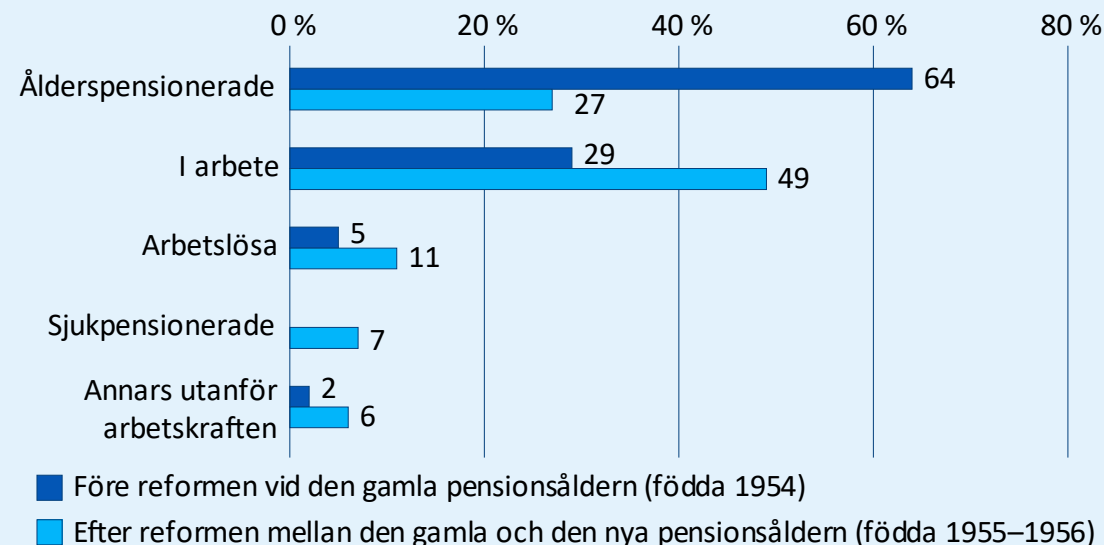

Pensionsreformen 2017 har ökat sysselsättningen avsevärt – arbetslöshet och arbetsoförmåga har också ökat

- Sysselsättningen har 1,7-faldigats mellan den gamla och den nya pensionsåldern i och med att pensionsåldern höjts med tre månader. Till följd av reformen var nästan 50 % i arbete efter fyllda 63 år.
- Andelen arbetslösa, arbetsoförmögna och de som står utanför arbetskraften har ökat nästan lika mycket. Orsaken är huvudsakligen att höjningen av pensionsåldern förlänger tiden som arbetslös eller sjukpensionerad. En tiondel av dem som varit i arbete har dock lämnat arbetet.
- Bland lågutbildade och inom privata sektorn har sysselsättningen ökat mer än bland högutbildade och inom offentliga sektorn. I dessa grupper har också andelen personer som står utanför arbetskraften ökat mer.
- Bland lågutbildade förklarar den ökade sysselsättningen mindre än hälften av minskningen av pensioneringar mellan den gamla och den nya pensionsåldern. Bland högutbildade är denna andel 60 %.

» [Pressmeddelande](#)

Andelen personer i arbete, arbetslösa och personer utanför arbetskraften före och efter höjningen av pensionsåldern, %

Källa: Nivalainen & Ilmakunnas 2023, Pensionskyddscentralen

Nivalainen, S. & Ilmakunnas, I. (2023)

[Vuoden 2017 eläkeuudistus: Vanhuuseläkeiän nousun vaikutus työllisyyteen ja muihin työmarkkinatiloihin](#)

Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 02/2023

Forskningsmaterialet omfattade alla finländare födda åren 1954–1956.

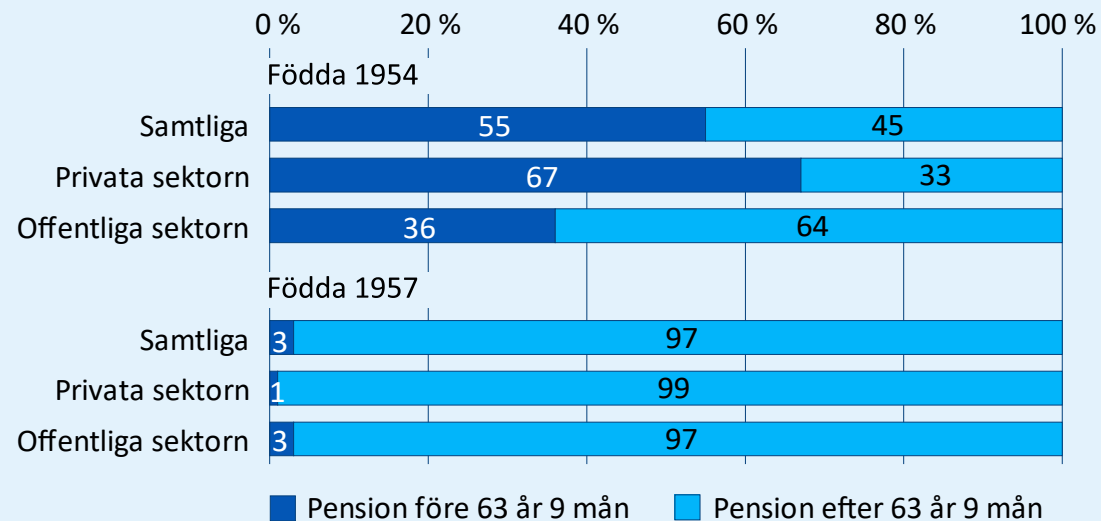

Bland dem som arbetat har övergången i ålderspension senarelagts avsevärt och arbetslivslängden ökat med flera månader

- Med höjningen av pensionsåldern har övergångarna från arbete till ålderspension senarelagts betydligt särskilt inom den privata sektorn.
- Medan hälften av dem som är födda 1954 gick i pension före 63 års och 9 månaders ålder, gick praktiskt taget alla som är födda år 1957 i pension först efter den åldern.
- Andelen personer som gått i pension vid 65 års ålder eller senare har ökat.
- De som är födda år 1957 arbetade fyra månader längre efter 63 års ålder än de som är födda år 1954. Inom den privata sektorn och bland lågutbildade har ökningen varit snabbare.
- Efter pensionsreformen har antalet personer som gått i delinvalidpension ökat också i åldersgruppen 60–62 år, men antalet personer som börjat få full invalidpension har hållits ganska oförändrat.

» [Pressmeddelande](#)

Åldern för övergången i ålderspension från arbete bland personer födda år 1954 (pensionsålder 63 år) och år 1957 (63 år 9 mån), %

Källa: Nivalainen m.fl. 2023, Pensionskyddscentralen

Nivalainen, S. & Ilmakunnas, I. & Laaksonen, M. (red.) 2023

[Tutkimuksia vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymisen muutoksista vuoden 2017 eläkeuudistuksen jälkeen](#)

Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 01/2023.

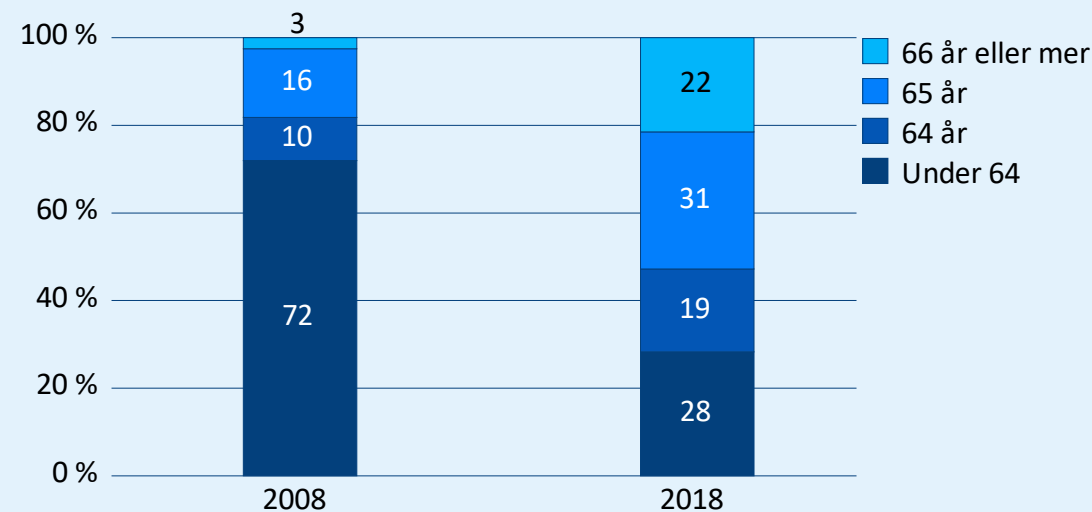
I undersökningen studerades personer födda åren 1954–1957, som har gått i ålderspension från arbete.

Löntagarnas planerade pensions- ålder har höjts i samma takt med den lägsta pensionsåldern

- År 2018 uppgav varannan löntagare i åldern 50–62 år sig ha för avsikt att gå i pension på heltid tidigast vid 65 års ålder. Så sent som år 2008 tänkte bara var femte så. Den planerade pensionsåldern har höjts med nästan två år.
- Den planerade pensionsåldern har höjts i samma takt med den lägsta pensionsåldern. T.ex. ett års höjning av den lägsta pensionsåldern höjde också den planerade pensionsåldern med ett år.
- Åldersgruppens egen lägsta ålder för ålderspension bestämmer kraftigt den planerade pensionsåldern. År 2018 hade knappt hälften för avsikt att gå i pension vid den lägsta pensionsåldern och ca en tredjedel planerade att arbeta längre än så.
- Män, högutbildade och högre tjänstemän planerade att skjuta upp pensioneringen. Sjukfrånvaro och svagare arbetsförmåga gör att man planerar att gå i pension tidigare.
- Planerna angående pensioneringen förutspår väl den faktiska pensionsövergången.

» [Pressmeddelande](#)

50–62-åriga löntagares planerade pensionsålder åren 2008 och 2018, %

Källa: Nivalainen 2021, Pensionsskyddscentralen

Nivalainen, S. (2021)

[Eläkeaikeiden muutos vuosina 2008–2018 ja eläkeaikeet vuonna 2018](#)
Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 02/2021

Nivalainen, S. (2022)

[From plans to action? Retirement thoughts, intentions and actual retirement: an eight-year follow-up in Finland](#)
Ageing&Society, 42(1), 112–142

Nivalainen, S. (2023)

[Retirement Intentions and Increase in Statutory Retirement Age: 2017 Pension Reform and Intended Retirement Age in Finland](#)
Journal of Aging & Social Policy

I undersökningen har använts material som Statistikcentralen samlat in om löntagare i åldern 50–62 åren 2008 (n=1 346) och 2018 (n=1 386) för sin Arbetsmiljöundersökning.

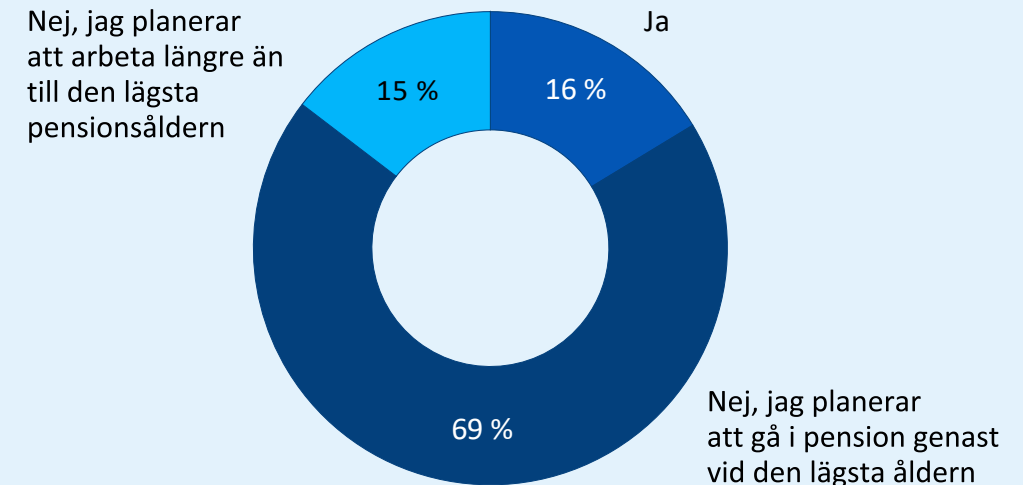

Ca hälften av dem som närmade sig pensionsåldern upplevde att uppskovsförhöjningen var sporrande – ekonomiska incitament påverkar pensionsplanerna endast hos få

- 57 % ansåg att uppskovsförhöjningen sporrar till att skjuta upp pensionen. De som tänkte så planerade också oftare än genomsnittet att gå i pension först efter sin egen pensionsålder.
- 46 % ansåg att förtidsminskningen var ett incitament att senarelägga pensionen. Förtidsminskningen som incitament hade dock ingen inverkan på den planerade pensionsåldern.
- 84 % bedömde att varken livslängskoefficientens minskande effekt på pensionen eller uppskovsförhöjningen påverkar den ålder då de planerar att gå i pension.
- 16 % tänkte att de fortsätter längre i arbetet på grund av dessa ekonomiska incitament.

» [Pressmeddelande](#)

Påverkar livslängskoefficienten och uppskovsförhöjningen i vilken ålder du planerar att gå i pension? 54–62-åringar, 2016

Källa: Nivalainen & Tenhunen 2018, Pensionsskyddscentralen

Nivalainen, S. & Tenhunen, S. (2018)

[Eläketietous, taloudellisten kannustimien vaikuttavuus ja eläkeaikeet](#)

Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 01/2018

En enkät som PSC gjorde våren 2016. Den skickades till slumpmässigt valda finländare födda åren 1954–1962 som inte ännu var pensionerade. (n. 2179, svarsfrekvens 54,5 %).

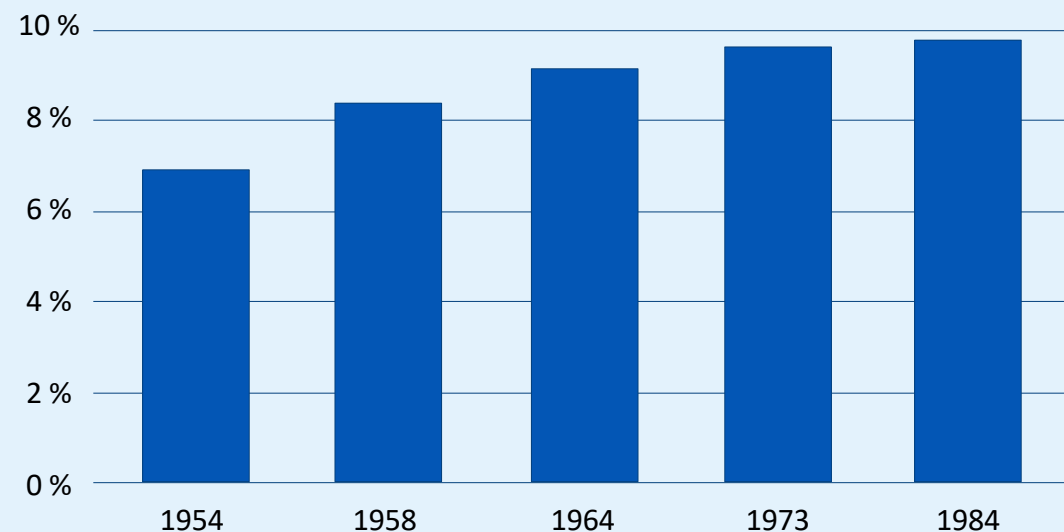

Kvinnor har mer nytta av att skjuta upp pensionen än män

- Ett år till i arbete efter den lägsta pensionsåldern ökar nettoinkomsten under resten av livet med nästan 10 procent i genomsnitt.
- Kvinnor har större nytta än män av att skjuta upp pensionen eftersom de i genomsnitt lever längre.
- Det är typiskt att högutbildade har större nytta av att skjuta upp pensionen än de som har en yrkesexamen.
- Skillnaderna mellan åldersgrupper födda under olika årtionden är små.
- Den relativa nyttan med att arbeta längre minskar något under de följande åren då pensionen skjuts upp.
- Under enskilda år kan slumpmässiga faktorer, såsom hur en långsam inkomstnivåökning påverkar pensionsindex, ha en inverkan på hur lönsamt det blir att skjuta upp pensionen.

» [Pressmeddelande](#)

Förändringen av nettoinkomsternas summa under resten av livet efter födelseårskull vid uppskjuten pension och fortsatt arbete under ett år

Källa: Tikanmäki 2020, Pensionsskyddscentralen

Tikanmäki, H. (2020)

[Eläkkeelle siirtymisen kannustimien arviointi mikrosimulointilaskelmilla](#)

Eläketurvakeskuksen raportteja 12/2020

Pensionsskyddscentralen har studerat de ekonomiska incitamenten till pensionering med en mikrosimuleringsmodell. Kalkylerna visar hur inkomsterna under den återstående livstiden förändras, om man skjuter upp pensioneringen med 1–5 år från den lägsta åldern då man kan gå i ålderspension.

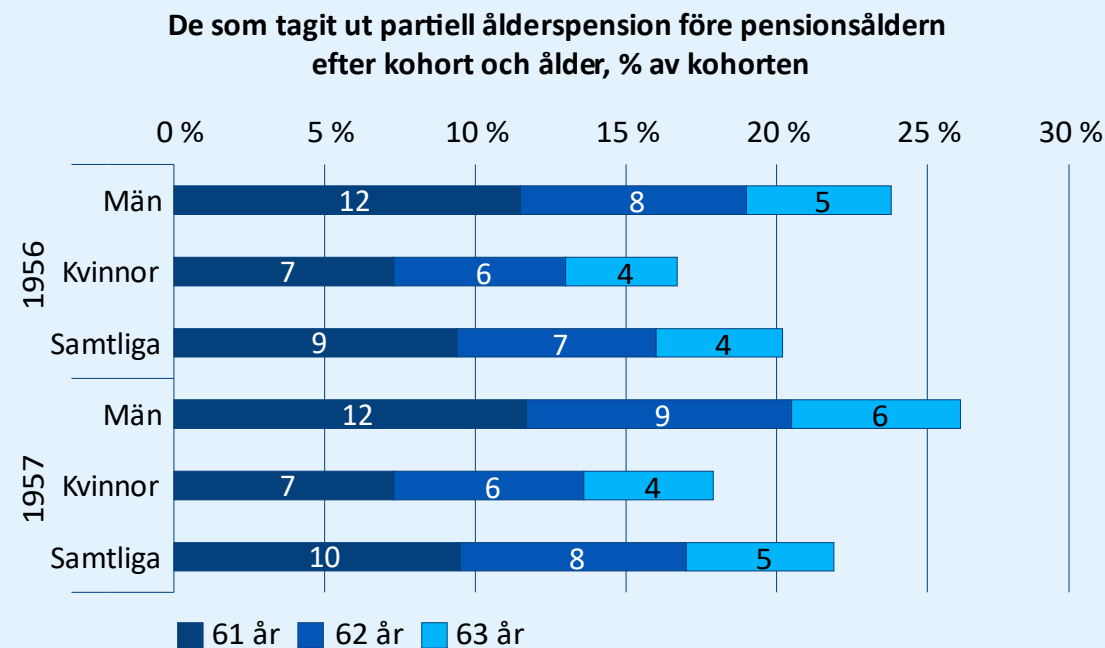
2

Forskning i partiell förtida ålderspension

Mer än en femtedel av åldersklassen börjar ta ut partiell förtida ålderspension före pensionsåldern – 61-åringar, män, företagare och arbetslösa oftare än andra

- Uttaget av partiell ålderspension har stabiliserats. Årligen tar 7 % av de berättigade ut partiell ålderspension före pensionsåldern. Merparten tar ut 50 % av sin intjänade pension.
- Den allmännaste åldern att ta ut partiell ålderspension är 61 år. En tiondel av 61-åringarna har börjat ta ut pensionen, män oftare än kvinnor.
- Drygt 70 % av dem som tagit ut partiell förtida ålderspension arbetar före pensionen. Nästan en fjärdedel har varit arbetslösa. I synnerhet arbetslösa män tar ut pensionen oftare än andra.
- Företagare, anställda inom privata sektorn, de som har en längre yrkesbana och de som har lägre inkomster tar oftare än andra ut partiell förtida ålderspension.
- Efter den lägsta pensionsåldern börjar årligen ca 2 % av de berättigade ta ut partiell ålderspension som uppskjuten. I den här gruppen är höginkomsttagare och högutbildade överrepresenterade.

Källa: Nivalainen m.fl. 2021, Pensionskyddscentralen

Nivalainen, S. & Riekhoff, A-J. & Tenhunen, S. & Salonen, J. (2021)

[Partial old-age pension – A picture of claimants in 2017–2020](#)

Finnish Centre for Pensions, Studies 06/2021

I undersökningen användes ett totalregistermaterial om personer som började ta ut partiell ålderspension 2017–2020 och personer som hade möjlighet att börja ta ut den.

» [Pressmeddelande](#)

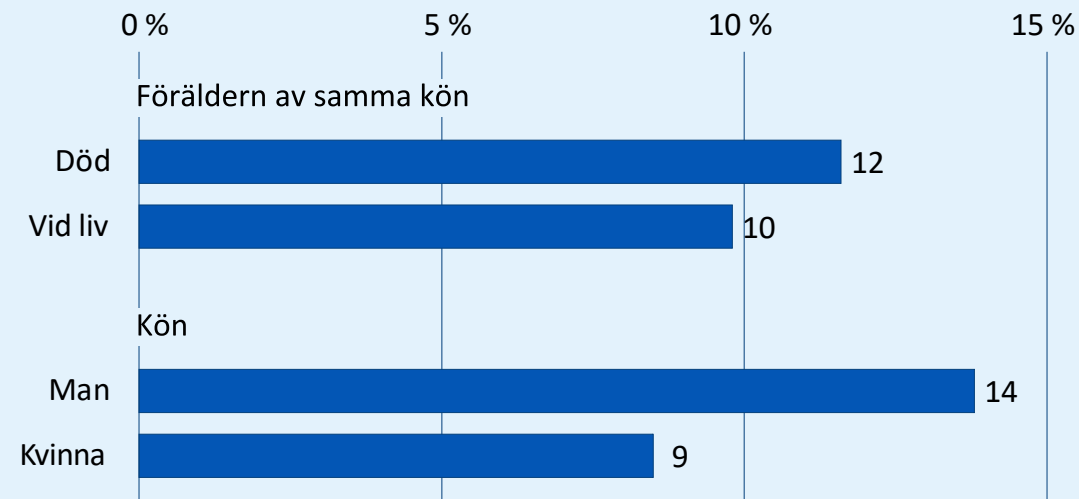

De som förväntar sig en kortare livstid tar oftare än andra ut partiell förtida ålderspension så snart som möjligt

- Finländarnas benägenhet att ta ut partiell ålderspension så snart det är möjligt har ett samband med deras föräldrars livslängd.
- De vilkas förälder av samma kön har dött relativt tidigt tar ut pension vid 61 års ålder oftare än andra.
- Det tyder på att ju kortare en person bedömer sin egen livslängd bli, desto sannolikare är det att hen ansöker om partiell ålderspension. De som förväntar sig en kortare livslängd har nytta av att ta ut pensionen så tidigt som möjligt.
- Även andra faktorer med samband till en kortare livslängd, såsom manligt kön, lägre inkomster och mindre förmögenhet ökar sannolikheten av att ta ut partiell ålderspension vid 61 års ålder.

»» [Nyhet](#)

Andelen personer som tagit ut partiell ålderspension vid 61 års ålder, %

Källa: Nivalainen 2022. Work, Aging and Retirement

Nivalainen, S. (2022)

[Early Pension Claiming and Expected Longevity: A Register-Based Study on the Take-up of the Partial Old-Age Pension in Finland](#)

Work, Aging and Retirement, 8:3, 264–272

[Parallellpublikation](#) i Julkari.

Undersökningens registermaterial bestod av alla finländare som var berättigade till partiell förtida ålderspension vid 61 års ålder åren 2018 och 2019.

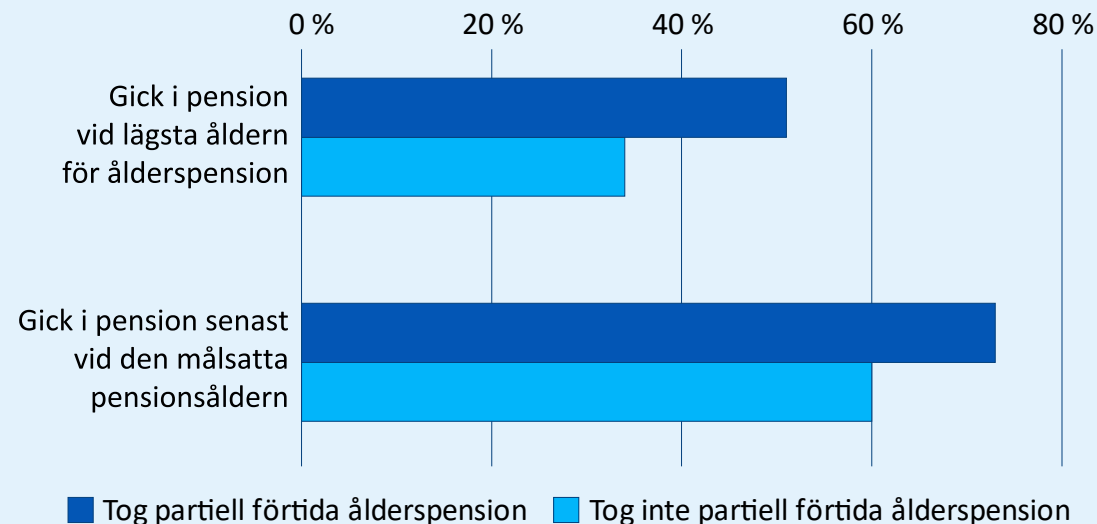

Förvärvsarbetande som tar ut partiell förtida ålderspension går tidigare i egentlig ålderspension än andra

- De som har tagit ut partiell ålderspension vid fyllda 61 pensionerar sig oftare vid den lägsta åldern för ålderspension än de som inte tagit ut partiell pension.
- De som tagit ut partiell förtida ålderspension fortsätter också mera sällan arbeta fram till den målsatta pensionsåldern.
- Bland de förvärvsarbetande är partiell ålderspension och deltidspension varandras motsatser i fråga om vilka befolkningsgrupper som oftare än andra tar ut partiell pension.
 - De som har tagit ut partiell ålderspension är oftare män, arbetar inom den privata sektorn och har fått utbildning på grundskole- eller mellanstadiet.
 - De som tog ut deltidspension var oftare än genomsnittet kvinnor, offentligt anställda och högskoleutbildade.

» [Pressmeddelande](#)

Sambandet mellan uttag av partiell ålderspension och tidpunkten för övergången i ålderspension bland personer födda 1956

Källa: Ilmakunnas m.fl. 2022, Yhteiskuntapolitiikka

Ilmakunnas, I. & Nivalainen, S. & Tenhunen, S. (2022)

[Osa-aikaeläke ja osittainen vanhuuseläke: Yleisyys, taustatekijät ja yhteys vanhuuseläkkeelle siirtymiseen](#)

Yhteiskuntapolitiikka 87:3, 258–70

I undersökningen användes registermaterial om heltidsarbetande som tog ut partiell pension (deltidspension för dem som var födda år 1954 och partiell ålderspension för dem som var födda 1956) vid 61 års ålder eller hade möjlighet att göra det.

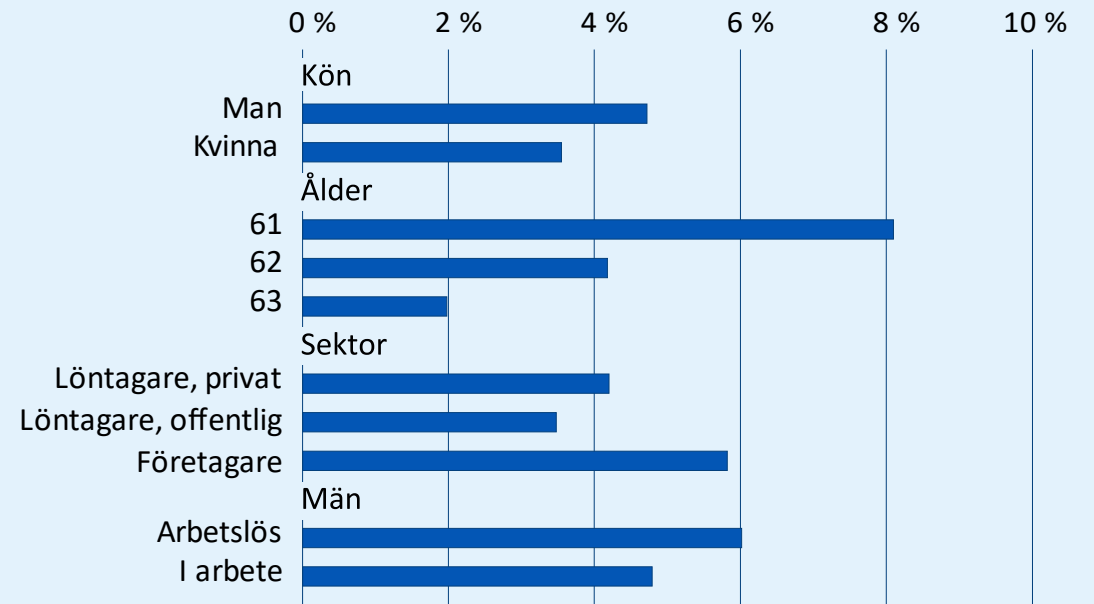

Strax efter införandet av partiell förtida ålderspension särskilde män, företagare och arbetslösa män sig som grupper som oftare än andra tog ut pensionen

- Något mindre än 8 procent av de finländare som varit berättigade till partiell ålderspension hade börjat ta ut pensionen före utgången av juni 2018. Merparten i förtid, före den lägsta pensionsåldern.
- Under de första två åren hade partiell förtida ålderspension lockat speciellt två mycket olika grupper, företagare och arbetslösa män. Typiskt började man ta ut pensionen vid 61 års ålder. Män tog oftare ut partiell ålderspension än kvinnor.
- Merparten hade fortsatt arbeta. Nästan nio av tio bland dem som arbetade innan de började ta ut partiell ålderspension arbetade också ett halvt år efter det att de börjat ta ut pensionen.
- En liten del (10 %) av den partiella ålderspensionerna började vid eller efter den lägsta åldern för egentlig ålderspension. Den grupp som sköt upp pensionen bestod mest av högtbildade personer med en god socioekonomisk ställning.

» [Pressmeddelande](#)

Förutspådd sannolikhet att ta ut partiell förtida ålderspension, %

Källa: Tenhunen m.fl. 2018, Pensionsskyddscentralen

Tenhunen, S. & Nivalainen, S. & Järnefelt, N. & Salonen, J. (2018)

[Ketkä valitsevat OVEN? Tutkimus osittaiselle varhennetulle vanhuuseläkkeelle siirtymisen taustatekijöistä](#)

Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 06/2018

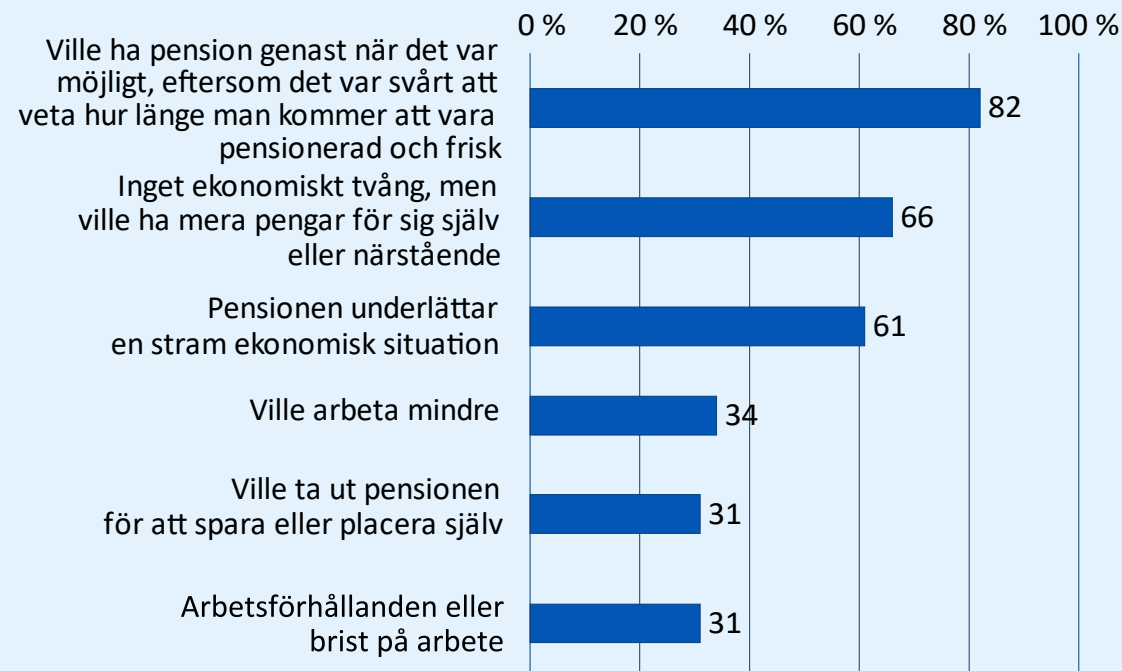
I undersökningen användes ett totalregistermaterial om personer som började ta ut partiell ålderspension mellan februari 2017 och juni 2018 och personer som hade möjlighet att börja ta ut den.

Under de första månaderna efter införandet av partiell ålderspension var osäkerhet om framtiden den viktigaste orsaken till att ta ut pensionen; även större ekonomiska marginaler önskades

- Under de första månaderna efter införandet av partiell förtida ålderspension (februari-mars 2017) var den viktigaste orsaken till att ta ut pensionen viljan att få pension genast på grund av osäkerhet om den återstående livstiden och hälsan.
- Önskan att få extra pengar att röra sig med och en stram ekonomisk situation nämndes också ofta.
- 60 % uppgav att de fortsatt arbeta som tidigare, 40 % hade minskat arbetet eller slutat arbeta.
- Två av tre planerade att ta ut resten av pension så snart som möjligt.

Orsaker att ta ut partiell ålderspension

Källa: Pensionsskyddscentralen

» Resultaten

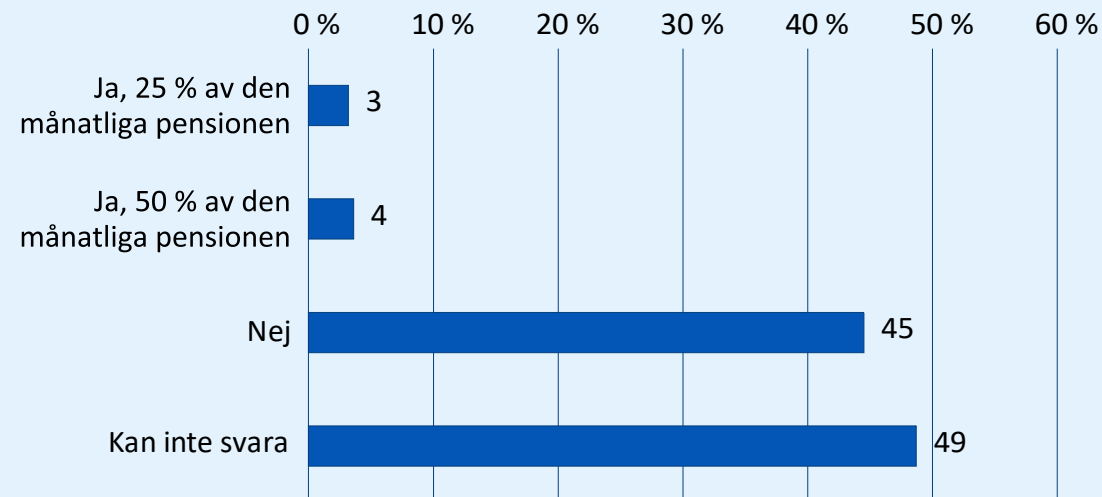
PSC:s enkätundersökning bland personer som valt partiell ålderspension i februari-mars 2017 (N=500).

I en enkät som gjordes före pensionsreformen uppgav 7 procent av 54–62-åringarna att de var intresserade av partiell förtida ålderspension

- Nio av tio uppskattade att de skulle ta ut partiell ålderspension i förtid.
- Hälften av dem planerade att ta ut 50 procent av sin pension.
- Personer i åldern 54–56 år, de som arbetade inom den privata sektorn och de som haft problem med hälsan uppskattade oftare att de skulle ta ut partiell ålderspension.
- Största delen menade att de skulle fortsätta arbeta. 13 % uppgav att de antagligen skulle sluta arbeta.

Tror du att du kommer att utnyttja möjligheten att ta ut partiell ålderspension?

Källa: Tenhunen 2017, Pensionskyddscentralen

Tenhunen, S. (2017)

[Eläkeikä nousee mutta joustot säilyvät: kyselytutkimus vuoden 2017 eläkeuudistuksesta ja työssäjatkamisaikeista](#)

Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 05/2017

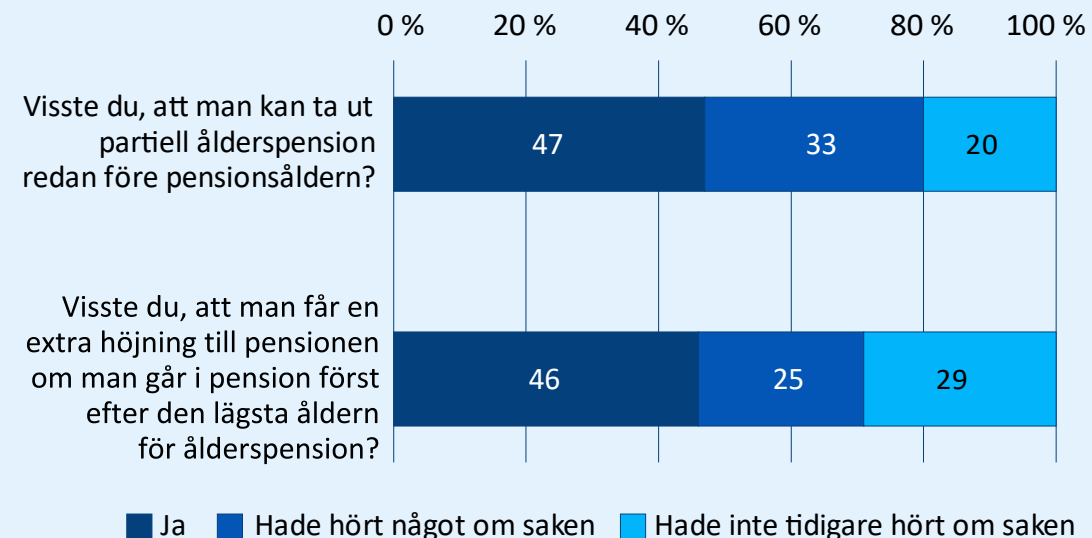
En enkät som PSC gjorde våren 2016. Den skickades till slumpmässigt valda finländare födda åren 1954–1962 som inte ännu var pensionerade. (n. 2179, svarsfrekvens 54,5 %).

Möjligheten att ta ut partiell ålderspension före pensionsåldern och uppskovsförhöjningens effekt ganska välkända

- Fyra av fem visste eller hade hört något om möjligheten att ta ut partiell ålderspension redan före pensionsåldern. Äldre, mer högutbildade och anställda inom offentliga sektorn kände till det oftare.
- Fler än två av tre visste eller hade hört något om att pensionen höjs om man går i pension först efter den lägsta pensionsåldern. Personer som fyllt 55, hade högre utbildning, levde i ett parförhållande och hade större inkomster kände till det oftare.
- Drygt hälften ansåg att uppskovsförhöjningen sporrar till att skjuta upp pensionen. Högutbildade tänkte så oftare än andra.
- Drygt hälften ansåg också att förtidsminskningen var ett incitament till att inte ta ut partiell ålderspension före pensionsåldern. Män tänkte så oftare.

Kännedom om möjligheten till partiell ålderspension och uppskovsförhöjningen

Källa: Tenhunen m.fl. 2020, Pensionsskyddscentralen

Tenhunen, S. & Ilmakunnas, I. & Kuivalainen, S. & Mustonen, J. & Liukko, J. & Palomäki, L.-M. (2020).

[Miten hyvin eläkeasiat ja vuoden 2017 eläkeuudistus tunnetaan? Kyselytutkimus eläketurvaan liittyvistä näkemyksistä](#)

Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 04/2020

En enkät som PSC gjorde hösten 2019 och som skickades till 5000 slumpmässigt valda finländare i åldern 25–67 år (n= 1757, svarsfrekvens 34 %).

3

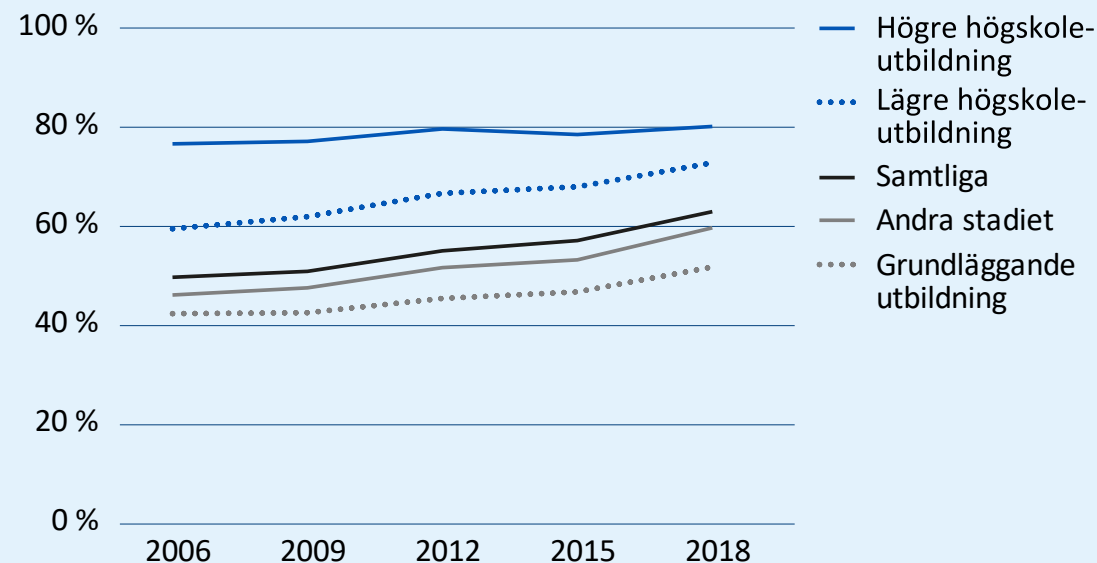
Forskning i yrkesbanornas och sysselsättningens utveckling på 2000-talet och arbetsgivarnas åsikter om pensionsåldern och anställda som fyllt 55

Sysselsättningen har ökat hos 60–68-åringarna – skillnaderna mellan utbildningsnivåerna blivit mindre

- 60–68-åringarnas sysselsättning ökade på alla utbildningsnivåer åren 2006–2018.
- Skillnaderna mellan utbildningsnivåer i fråga om sysselsättningssituation minskade bland 60–62- och 66–68-åringarna och hölls oförändrade bland 63–65-åringarna.
- Minst var skillnaderna mellan utbildningsnivåerna i fråga om sysselsättning bland 60–62-åringarna, som hade den högsta sysselsättningsgraden av alla grupper.
- De största skillnaderna mellan utbildningsnivåerna i sysselsättningen fanns hos 66–68-åriga kvinnor, vilkas sysselsättningsgrad var den lägsta bland grupperna.

Sysselsättningsgraden bland 60–62 åriga män efter utbildningsnivå åren 2006–2018

Källa: Polvinen m.fl. 2022, PLoS ONE

Polvinen, A. & Riekhoff, A. & Nivalainen, S. & Kuivalainen, S. (2022)

[Educational inequalities in employment of Finns aged 60–68 in 2006–2018](#)

PLoS ONE 17(10): e0276003

I undersökningen användes Statistikcentralens material som omfattade alla 60-68-åringar åren 2006-2018.

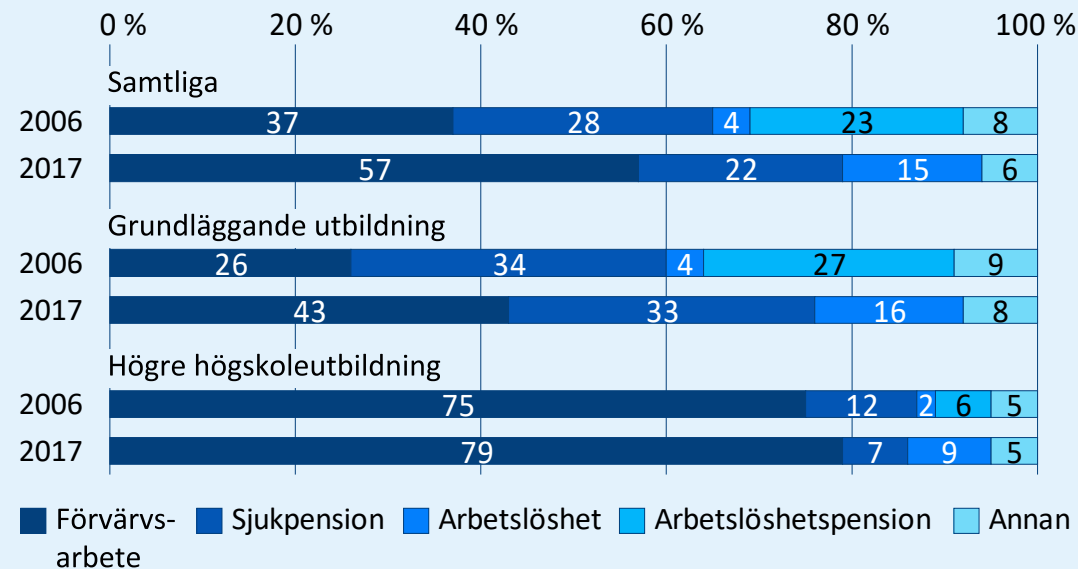

Fler arbetar ända fram till ålderspensionen, skillnaderna mellan socioekonomiska grupper i fråga om arbetslivslängd har minskat

- En allt större del går i ålderspension direkt från arbete: år 2017 avgick nästan 60 % med ålderspension från arbete, medan siffran år 2006 var mindre än 40 %.
- Arbete ända fram till ålderspensionen ökade i synnerhet bland lågutbildade. Andelen som varit arbetslösa före pensioneringen halverades.
- Nya ålderspensionärers yrkesbanor förlängdes med mer än 4 år (median) mellan åren 2006 och 2017 (33,7-> 38,1).
- Arbetslivslängden ökade i synnerhet bland lågutbildade och personer i arbetaryrken. Samtidigt minskade de socioekonomiska skillnaderna i arbetslivslängd.
- Fortsatt arbete efter den lägsta pensionsåldern blev mindre vanligt bland lågutbildade och inom den privata sektorn och ökade bland högutbildade och inom den offentliga sektorn.

» [Pressmeddelande](#)

Vägarna till ålderspension
åren 2006 och 2017, %

Källa: Nivalainen 2022, Pensionskyddscentralen

Nivalainen, S. (2022)

[Sosioekonomiset erot: vanhuuseläkkeelle siirtyminen ja työurat 2006, 2011 ja 2017 Socioekonomiska skillnader: pensionsövergångar och arbetsliv 2006, 2011 och 2017](#)

Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 03/2022

I undersökningen användes ett totalregistermaterial om personer som gick i ålderspension åren 2006 och 2017.

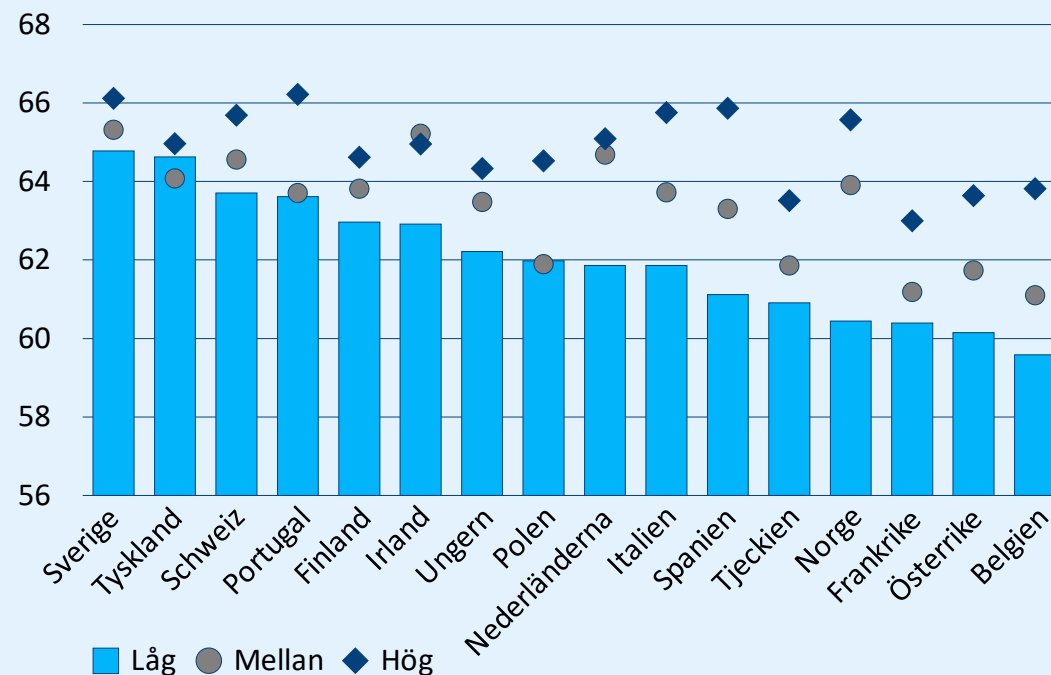

Arbete högre upp i åren, men skillnaderna mellan utbildningsnivåer är fortfarande betydliga

- På 2000-talet har utträdesåldern från arbetslivet höjts med 2,5 år i snitt i Europa.
- Skillnaderna mellan olika utbildningsnivåer har krympt, men lågutbildade lämnar fortfarande arbetsmarknaden i medeltal tre år tidigare än högutbildade.
- Liksom Tyskland och Sverige hör Finland till de länder där skillnaderna har krympt mest samtidigt som utträdesåldern har höjts mest på 2000-talet.
- Fast utbildningsnivån bland 45–65-åringar har höjts, i synnerhet bland kvinnor, lämnar speciellt lågutbildade kvinnor arbetsmarknaden före den lagstadgade pensionsåldern i många länder. Finland har Europas högsta andel av högutbildade kvinnor i den här åldersgruppen.

» [Pressmeddelande](#)

Utträdesålder från arbetsmarknaden efter utbildningsnivå år 2020

Källa: Riekhoff & Kuitto 2022, Pensionskyddscentralen

Riekhoff, A.-J. & Kuitto, K. (2022)

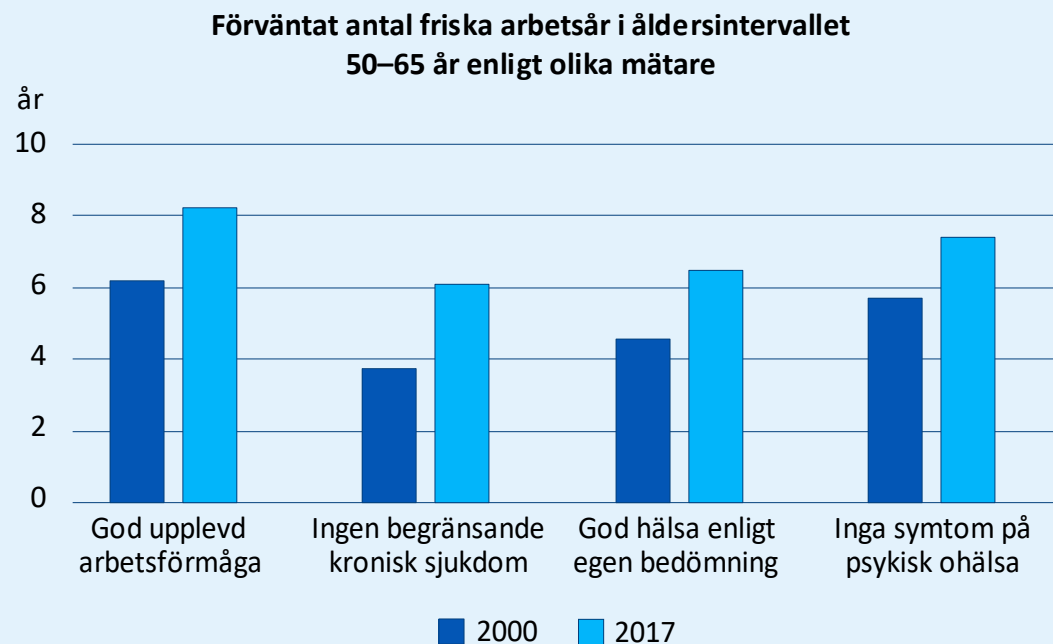
[Educational differences in extending working lives: Trends in effective exit ages in 16 European countries](#)

Finnish Centre for Pensions, Studies 02/2022. Helsinki: Finnish Centre for Pensions.

Antalet friska arbetsår i åldern 50–65 år har ökat

- Enligt fyra olika hälsomätare har antalet friska arbetsår bland 50–65-åringar ökat klart mellan åren 2000 och 2017. Mätt exempelvis med den upplevda arbetsförmågan ökade antalet friska arbetsår från 6,2 år till 8,2 år.
- Utöver friska arbetsår blev det också vanligare att arbeta trots hälsoproblem.
- Hälsoproblem ser inte ut att påverka arbetet lika mycket som tidigare.
- Den upplevda arbetsförmågan var den viktigaste faktorn för huruvida personen arbetade eller inte.

Källa: Laaksonen m.fl. 2022, European J Public Health

Laaksonen, M. & Elovainio, M. & Kainulainen, S. & Leinonen, T. & Jääskeläinen, T. & Rissanen, H. & Koskinen S. (2022)

[Changes in healthy and unhealthy working life expectancies among older working-age people in Finland, 2000–2017](#)

European Journal of Public Health 2022;32(5):729–734

I undersökningen användes THL:s material Hälsa 2000 och FinHälsa 2017. De förväntade antalen friska och sjuka arbetsår beräknades med Sullivans metod.

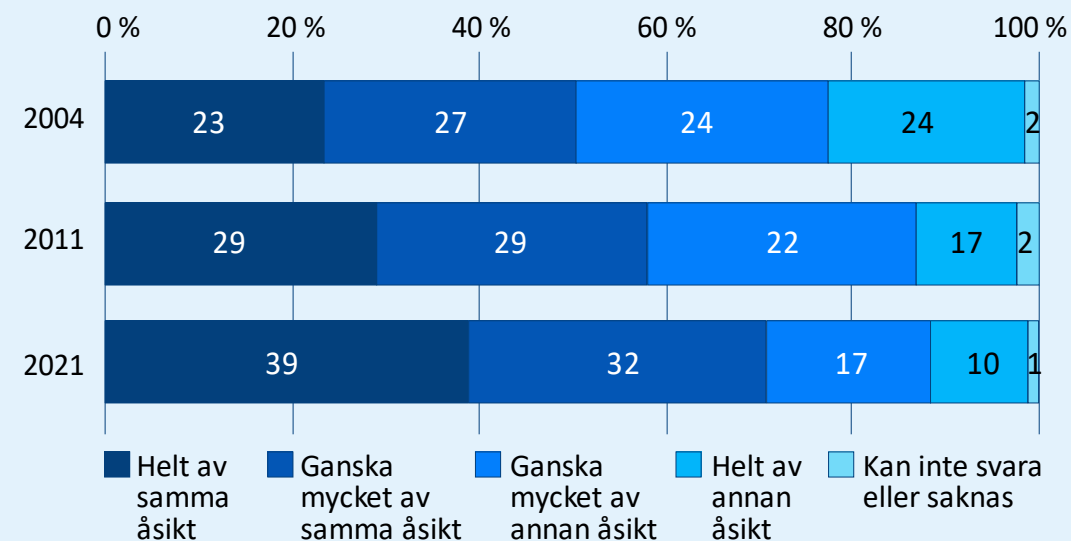

De flesta arbetsgivare anpassar sig väl till den stigande pensionsåldern

- Mer än 70 % av arbetsgivarna tror att man kan fortsätta till 65 års ålder i de flesta arbetsuppgifter. I början av 2000-talet var ca hälften av arbetsgivarna av denna åsikt.
- Mer än 60 % ansåg att 65 år är lämplig som lägsta pensionsålder. Det var fler arbetsgivare som ansåg att 65 år är än lämplig lägsta pensionsålder än antalet arbetsgivare som år 2004 ansåg att 62 år var det.
- Stora skillnader mellan olika branscher
- 57 % av arbetsgivarna tror ändå inte att arbetslivslängden kommer att öka på deras egen arbetsplats.
- Nästan 80 procent av arbetsgivarna tror att de kan nyanställa en person som fyllt 55 år. Viljan att anställa äldre personer har ökat sedan år 2011. Inom den privata sektorn är intresset mindre än inom den offentliga sektorn.

» [Pressmeddelande](#)

”I de flesta uppgifter på vår arbetsplats kan man bra fortsätta till 65 års ålder”

Källa: Järnefelt m.fl. 2022, Pensionskyddscentralen

Järnefelt, N. & Riekhoff A.-J. & Laaksonen, M. & Liukko, J. (2022)

[Työnantajien näkemyksiä eläkeiästä ja työurien pidentämisestä. Työnantajatutkimusten tuloksia vuosilta 2004, 2011 ja 2021](#)

Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 01/2022

Materialet bestod av en enkät som Statistikcentralen samlat in bland arbetsgivare inom den privata och den offentliga sektorn våren 2021 (n= 1 700).

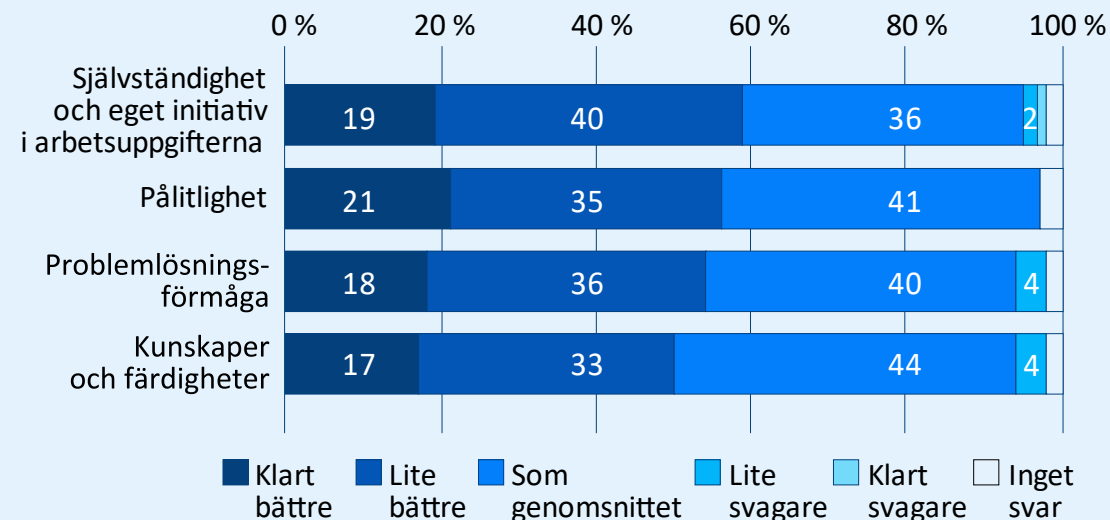

Majoriteten av arbetsgivarna anser att medarbetare som fyllt 55 är pålitligare och självständigare än genomsnittet

- Arbetsgivarna anser att de som fyllt 55 i fråga om många egenskaper är lika bra eller bättre än medarbetarna i genomsnitt.
- 65 % av arbetsgivarna ansåg att problem med hälsan och funktionsförmågan åtminstone i någon mån är ett hinder för att anställa personer över 55 år. Nästan lika många ansåg att föråldrade kunskaper var ett hinder för anställning.
- Uppfattningen om medarbetare i åldern 55+ var positivare hos de arbetsgivare som anser att det går bra att fortsätta till 65 års ålder i arbetsuppgifterna på deras arbetsplats och hos vilka medarbetarna får stöd för att fortsätta arbeta fram till pensionsåldern.
- Arbetsgivarna stöder arbetslivslängden med flera olika åtgärder. T.ex. är mer än 80 % av arbetsgivarna beredda att anpassa arbetstider eller arbetsarrangemang på grund av medarbetarens ålder eller hälsa. Lika många uppgav att de erbjuder intressanta arbetsuppgifter för erfarna medarbetare.

» [Pressmeddelande](#)

Arbetsgivarnas uppfattning om medarbetare i åldern 55+ jämfört med medarbetarna i snitt: I fråga om de här egenskaperna klarar sig 55-plussarna bäst

Källa: Järnefelt m.fl. 2022, Pensionskyddscentralen

Järnefelt, N. & Riekhoff A.-J. & Laaksonen, M. & Liukko, J. (2022)

[Työnantajien mielikuvat yli 55-vuotiaista työntekijöistä, tuki työurien jatkumiselle ja esteet palkkaamiselle](#)

Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 05/2022

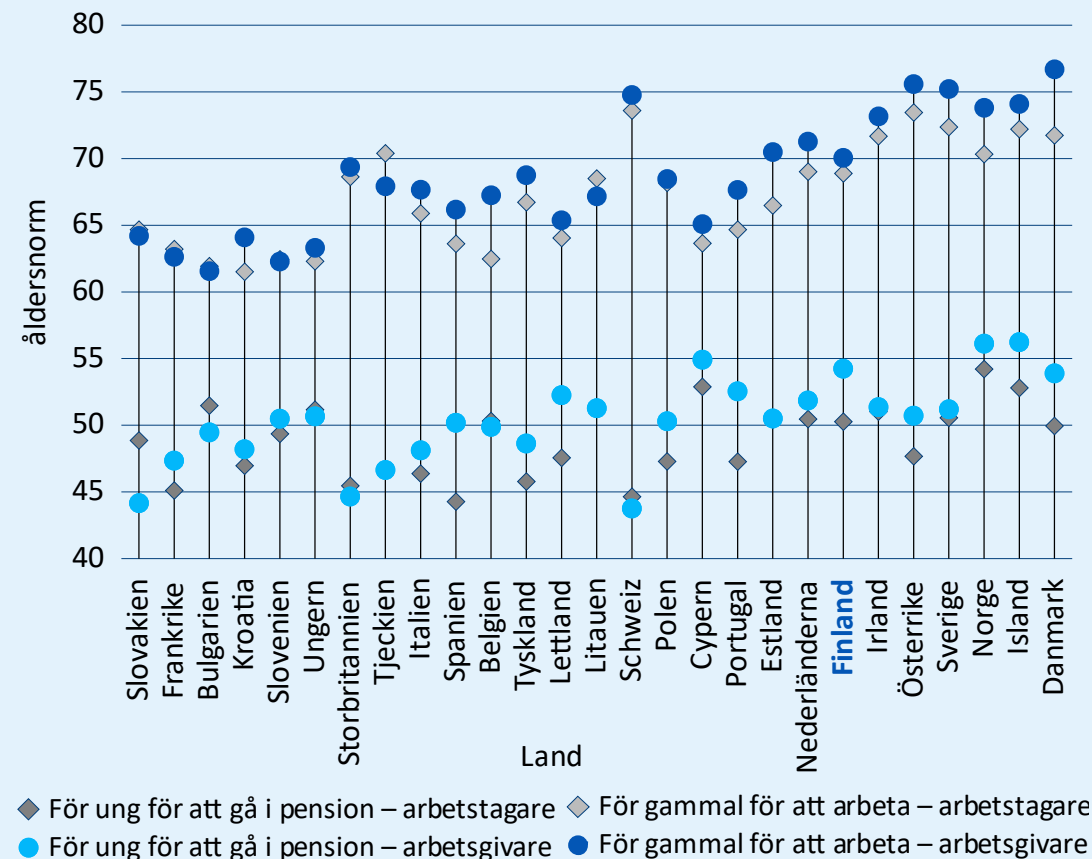
Materialet bestod av en enkät som Statistikcentralen samlat in bland arbetsgivare inom den privata och den offentliga sektorn våren 2021 (n= 1 700).

Arbetsgivarna förhåller sig positivare till senare pensionering än arbetstagarna

- I Finland är arbetsgivarnas syn på lämplig pensionsålder, dvs. pensionsåldersnormen, högre än det europeiska genomsnittet.
- Den lagstadgade pensionsåldern i ett land ser ut att ha ett starkt samband med pensionsåldersnormen.
- Arbetsgivarnas pensionsåldersnorm är högre i de länder där den lagstadgade pensionsåldern är högre.
- Kulturbundna uppfattningar om ålder påverkar kraftigt i bakgrunden till pensionsåldersnormerna, eftersom arbetsgivarnas och arbetstagarnas pensionsåldersnormer är nära varandra i alla länder.

Genomsnittliga åldersnormer bland arbetsgivare och arbetstagare efter land: "för ung för att gå i pension" och "för gammal för att arbeta"

Källa: Riekhoff 2023. Work, Aging and Retirement

Riekhoff, A-J. (2023)

[Employers' Retirement Age Norms in European Comparison](#)

Work, Aging and Retirement. Waad015

Materialet är rond 9 i European Social Survey som insamlats år 2018.

Årliga statistikuppgifter om pensionsreformen år 2017

»» Nya pensionsslag och pensionsreformen

»» Tidigare pensionsreformer – Pensionsskyddscentralen (etk.fi)

Kontaktinformation

fornamn.efternamn@etk.fi

Susan Kuivalainen
Avdelningschef,
forskning

Ilari Ilmakunnas
Specialforskare

Sanna Tenhunen
Nationalekonom

Satu Nivalainen
Nationalekonom

Kati Kuitto
Specialforskare